

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keeverberg 54, Amsterdam-Z.

Opricht 1 Januari 1881

Johanneshoeve (alternatief) sluit de poorten

DE BOERDERIJ VOOR alternatieve geneeskunst, in het Drentse Echten opgericht door de arts H. Stiekema uit Meppele en de arts D. Nicolai die werkzaam is geweest op Dennendal, heeft haar poorten gesloten. De beide artsen zetten hun praktijk afzonderlijk voort. Als oorzaken van het sluiten van dit „centrum voor alternatieve geneeskunst” op de Johanneshoeve worden financiële en organisatorische problemen opgegeven.

In het oktobernummer van ons maandblad (blz. 38) hebben wij onder de titel „Op de Johanneshoeve doet men alternatief” het een en ander verteld over dit medische centrum waar het niet aan hocus pocus als iriscopie zou ontbreken, en waar natuurlijk ook de naalden klaar lagen om de zieke mens naar acupuncturisten-stijl te lijf te gaan. Kort voor de sluiting van de Johanneshoeve verscheen in de Winschoter Courant nog een uitgebreid artikel over de plannen van de beide artsen en hun opvattingen.

Beter worden zonder pillen, maar via voeding, vertelde ons een kop in de Winschoter Courant. En arts Nicolai, vroeger werkzaam op Dennendal, geeft als zijn oordeel: „In de gezondheid is het enige motief wat geldt het economische. De arts moet een goed inkomen hebben, de chemische industrie moet draaien en ook het ziekenhuis moet rendabel zijn. Men kijkt niet welke methode het meeste gezond is. Men lapt mensen op om het economisch productieproces op gang te houden”.

Een tikkeltje eenzijdig, zouden we zo zeggen, deze zienswijze. En Nicolai vervolgt: „In het ziekenhuis moet je als patiënt door de molen, anders zijn de apparaten daar niet meer rendabel”. Als voorbeeld noemt hij een blindedarmontsteking. Volgens de natuurgeneeswijze kun je een operatie vermijden, maar dan duurt het wel zes weken voordat de pijn over is. „Dan ben je te lang uit de running, dat mag niet van de controlerend arts”.

Waarop verslaggever Cees Stolk vraagt of je een blindedarm ook genezen kunt zonder operatie, op natuurlijke wijze.

Arts Nicolai geeft wel toe dat het grie-

Ja, gireer nog vandaag

uw contributie over 1976 aan de Penningmeester van de Vereniging tegen de Kwakzalverij te Amsterdam (postgiro 32237 of gemeentegiro K 1672).

De minimumcontributie is nog steeds 10 gulden, maar de kosten stijgen zo sterk dat wij het op hoge prijs stellen wanneer U vrijwillig uw contributie verhoogt.

zelig is, omdat je het risico hebt van buikvliesontsteking. Maar via een natuurlijke therapie van een strenge voeding, vloeibaar eten en via injecties tegen eventuele infecties hoeft je niet geopereerd te worden. Alles wat je uit je lichaam haalt ben je kwijt. „Mis je een blindedarm — ben je gauwer moe in je benen”. Aldus arts Nicolai.

Maar griezelig is het wel, met die kans op buikvliesontsteking. En of die injecties tegen infecties nu helemaal passen in het alternatieve beeld dat de natuurgenezers zich voor ogen stellen?.....

Het artikel in de Winschoter Courant van de journalist Cees Stolk en met foto's van Erich Koch besloeg een hele bladzijde. Er was onderin nog een hoekje gevonden met „aanbevolen literatuur”, waaronder „lexicon der geneeskruiden” van de onvermoeibare Mellie Uylert, een van haar vele kwakzalverij-boeken.

Moest dat nu per se, Winschoter Courant?

Aardstralen en andere geheime krachten

HET SPROOKJE VAN de aardstralen lijkt wel onuitroeibaar. Zoals wij in vorige nummers al hebben gemeld heeft het Utrechtse statenlid Delvaux al verzocht om een wichelroede-onderzoek naar aardstralen bij kruispunten waar veel ongelukken gebeuren. Maar ook Gerard Croiset, de paragnost en genezer, heeft geheime krachten ontdekt op kruispunten. Samen met zijn collega W. Tholen heeft hij het voor elkaar gekregen dat te Woubrugge in de berm van de kruising Herenweg - Kruis-

weg een paaltje is geplaatst. Niet op 1 maar op 2 april. Het paaltje stak ongeveer 60 centimeter uit de grond.

Het paaltje maakte deel uit van het onderzoek dat de heren Croiset en Tholen instellen naar geheimzinnige krachten op dit zeer overzichtelijke kruispunt. Zij doen dit niet op eigen initiatief maar op verzoek van „Veilig Verkeer Nederland”. De paragnosten beweren dat er geheimzinnige krachten aan het werk zijn op de kruising, waardoor ondanks het goede uitzicht veel verkeersongelukken gebeuren, soms met dodelijke afloop. In de grond zou een „storingszone” zijn, die een „blackout” bij de autobestuurders zou veroorzaken.

Volgens een A.N.P.-bericht is op Paasochtend het paaltje verdwenen en vervangen door een bordje met het opschrift „Jezus redt”. De gemeente Woubrugge heeft nogal wat reacties ontvangen naar aanleiding van het plaatsen van het paaltje. Zo stelde iemand voor om baardharen van Paulus de Boskabouter in een zakje bij het paaltje te leggen. Een plasticzakje voor die haren was wel nodig, want anders zouden de haren, aldus de olijke briefschrijver, hun magische werking verliezen.

Men had het plan om het kleine paaltje te vervangen door een flink exemplaar van bijna vijf meter lengte, dat dan in kleuren zou zijn beschilderd. Daar bleef het niet bij, want het kleurenmengsel zou door een bekende verffabriek in overleg met Gerard Croiset worden samengesteld, blijkbaar om op deze wijze de geheime krachten in de grond af te schrikken. Veilig Verkeer Nederland zou er, aldus het A.N.P.-bericht veel voor voelen om de proef op deze wijze voort te zetten.

Oftewel: Ons is niets te dol....

Rondom laxeermiddelen blijkt nogal wat misverstand te bestaan

„MEN GEVE HET middel niet tijdens een lactatieperiode of bij abdominale pijnen, vergezeld van nausea en emesis en andere symptomen van appendicitis”. Aldus de voor de leek amper begrijpelijke tekst bij een laxeermiddel.

Er bestaan over laxeermiddelen nogal wat misverstanden, die mede in de hand worden gewerkt door nog steeds slechte bijsluiters. Enkele middelen suggereren in woord en beeld dat het gebruik ervan zo natuurlijk is. Ergens staat dan in kleine lettertjes tussen waarschuwingen in dat het een laxeermiddel is. Sommige middelen prijzen zichzelf aan als vermageringsmiddel. Geen arts die ze daarvoor ooit zou goedkeuren.

En nog steeds zijn er fabrikanten die „vergeten” te waarschuwen, zoals bleek bij een wonderolie die weeën kan opwekken en daarom niet zomaar geslikt mag worden door aanstaande moeders. Aldus een uitvoerig artikel in het maartnummer van de Consumentengids, maandblad van de Consumentenbond. Laxeermiddelen kan men zonder recept verkrijgen.

Dat er „natuurlijke” laxeermiddelen worden verkocht, is al evenzeer een fabeltje. In deze middelen zitten altijd stoffen, die normaal gesproken niet in het lichaam thuishoren. Dat ze soms uit planten worden bereid, vruchtensmaak toegevoegd krijgen of als heel gewoon produkt worden geadverteerd doet daar niets aan af. Veel natuurlijker is het, als de stoelgang wordt geregeld door een voeding waarin voldoende onverteerbare vezels zitten die in de ontlasting het water vasthouden, en als de darmbeweging niet met kunstmatige middelen hoeft te worden geprikkeld. Een goede voeding omvat ook grove graanprodukten (volkoren, rogge, tarwe, haver, gort, rijst en mais), vers en gedroogd fruit, peulvruchten en groente, noten, aardappelen en produkten waarin zemelen zijn verwerkt (de buitenste laagjes van graankorrels).

Voor het onderzoek heeft de Consumentenbond van 41 laxeermiddelen met de meest gangbare hoeveelheden gekocht. In 36 van de 41 middelen zitten stoffen die de bewegingen van de darmwand door chemische werking versterken. Veel van de darmprikkelende stoffen zijn antrachimonverbindingen. Het enige middel dat op de dunne en niet op de dikke darm werkt is Tendo wonderolie.

Met de moedermelk mee

MIDDELEN MET antrachinonverbindingen kunnen bezwaarlijk worden gebruikt door moeders die borstvoeding geven, omdat de stoffen via de moedermelk ook in de darmen van de baby kunnen

komen. In dertien van de 41 onderzochte middelen zitten stoffen die de stoelgang ook of uitsluitend op een andere manier bevorderen dan door prikkeling van de darmen. Bij Andrews zout en Schieffers kunstmatig zout zijn zouten de werkzame stof. Mensen met een zoutarm of zoutloos dieet moeten tegen het gebruik van laxeermiddelen met zouten worden gewaarschuwd.

Gedurende het onderzoek had een controle plaats van de bijsluiter van het middel Lipozet. Dit had kennelijk resultaat. Op de nieuwe bijsluiter was de reclame van Lipozet als vermageringsmiddel verdwenen. Wat Lipozet nu wel is staat overigens niet op het busje. De nieuwe bijsluiter vermeldt wel een kleinere dosis dan voorheen, die dan alleen nog maar 's avonds mag worden ingenomen. Ook zijn een aantal waarschuwingen er in opgenomen, aldus de Consumentengids in dit waardevolle artikel. Een scherpe controle op de bijsluiters komt ons gewenst voor. En dan duidelijke taal: niet „emesis” maar gewoon: overgeven!

Evipan ging naar Nice maar zonder succes

HET TANDENROOIERS-INSTITUUT Evipan, te Rotterdam gevestigd aan de Claes de Vrieselaan, heeft gepoogd een dergelijke inrichting te openen in Nice. De politie aldaar en de Franse tandartsenvereniging hebben de 30-jarige directeur van Evipan, Bert van Wijk, min of meer gedwongen zijn zaak te sluiten. Aanvankelijk draaide het instituut met de hulp van een Franse tandarts. Volgens een mededeling van Van Wijk aan de Haagsche Courant heeft de Franse organisatie van tandartsen deze man gedwongen zich terug te trekken. Hij had ook nog een praktijk in Cannes en zou die bij royement hebben moeten opgeven.

In het instituut aan de Claes de Vrieselaan te Rotterdam ontwaakte op 20 mei van het vorige jaar een 27-jarige vrouw niet uit de narcose, die nodig is voor het in hoog tempo trekken van het gehele gebit. Zij overleed later in een ziekenhuis. De vrouw zou ziek zijn geweest zonder het zelf te weten. De schrik zat er echter bij het publiek geducht in en de belangstelling voor tandheelkundige inrichtingen, „gebitsrooierijen” zogezegd, verminderde sterk. Vandaar dat Van Wijk het eens in Zuid-Frankrijk probeerde.

In een reportage van Gerard van Zuuren in de Haagsche Courant gepubliceerd kon men lezen dat het instituut maar één week geopend is geweest in Nice. In die ene week werden er twintig

mensen behandeld..... Aan reclamedrukwerk heeft de directeur van het instituut ongeveer 10.000 gulden moeten wegwerpen. Hij was in Nice begonnen om fiscale redenen, naar hij mededeelde, en hij had plannen om ook in Parijs en in Lyon te beginnen.

Weken voor de opening van het instituut te Nice had Van Wijk al advertenties geplaatst in het dagblad Nice-Matin, die het wantrouwen hadden opgewekt van de Franse organisatie van tandartsen. In het gesprek met de verslaggever van de Haagsche Courant zei Van Wijk nog: „Ach, toch is het een mooi avontuur geweest. De zon scheen heerlijk en van het verlies betalen Den Uyl c.s. 72 pct.”

Behalve van Evipan is Bert van Wijk ook nog directeur van een overeenkomstige inrichting te Rotterdam, Evident aan het Mathenesserplein 24.

Wortelresten en identificatie

IN HET ALGEMEEN POLITIEBLAD van 25 oktober van het vorige jaar deden de technische rechercheurs J. Westra en G. Toren van het district Groningen van de Rijkspolitie mededelingen over de identificatie van een op het Noordzeestrand van Schiermonnikoog aangespoeld lijk. Bij een lijkschouw stelde een tandarts vast dat er in de gaten van de bovenkaken van het in vergevorderde staat van ontbinding verkerende lijk nog wortelresten aanwezig waren. Hij opperde de mening dat de molaren van het bovengebite wel eens getrokken konden zijn door personeel van een „bekend instituut” te Rotterdam, omdat de afwerking van de kaak te wensen overliet. Deze bevinding bleek geheel te kloppen met de mededeling van een familielid van een stuurman, die reeds enige tijd werd vermist. Deze had twee maanden voor hij werd vermist bij een instituut te Rotterdam de molaren van zijn bovenkaak laten trekken, waarbij hem tevens een prothese werd verstrekt.

Amarant in de ban

EEN VAN DE meest gebruikte kleurstoffen, het rode amarant, dat gebruikt wordt voor een menigte artikelen zoals knakworsten, aardbeienijs, lippenstift e tutti quanti is uit de gratie bij de keuringsdienst voor voedsel in de Verenigde Staten, de Food and Drug Administration. Deze dienst wil het rode amarant verbieden omdat het, mits toegediend in grote hoeveelheden, kanker zou verwekken bij ratten. De fabrikanten, die het gebruiken verzetten zich met hand en tand tegen deze maatregel. Een vervangende rode kleurstof zou heel wat duurder zijn dan amarant. In de Sowjet-Unie is het al tal van jaren verboden. Te onzent mag amarant nog altijd worden gebruikt.

ONDER DE TITEL „Boeken als kwakzalvers” verscheen in een aantal regionale bladen een bijzonder verhelderend artikel van L. Bakker. Wij vonden het in de rubriek „Consument” in de Zwolse Courant. Wij veroorloven ons er het een en ander aan te ontlenen.

Een oude bekende, zo schrijft L. Bakker in het artikel, waarin hij een aantal onlangs verschenen boeken onder de loep neemt, schuifelt door een achterdeurtje onze moderne maatschappij weer binnen: de „kwakzalver”. Natuurlijk, hij is nooit helemaal weggeweest. Denk maar aan het roemruchte geval van kruidendokter Van de Moosdijk, de man wiens geldzucht hem eerst bracht tot het berekenen van woekerprijzen voor zijn kruiden, en die vervolgens — financieel in het nauw gebracht door publiciteit en processen — een bankomployé beroofde. Dat is nog maar kort geleden. (En in de bossen van het Noordbrabantse Vessem zoeken nog steeds lieden naar het miljoen dat nog altijd niet boven water is gekomen..... red. MtdK).

De meeste mensen zijn wel wijzer dan dat ze zich overleveren aan de twijfelachtige kunsten van wonderdokter. Ze gaan naar een gewone dokter en zonedig naar een ziekenhuis. In de meeste gevallen worden ze op die manier weer beter. Want dank zij de zegeningen van de moderne medische wetenschap is het mogelijk om gemiddeld een jaar of zeventig te worden.

Terug naar de dagen van „toen”

IN VROEGER TIJDEN, toen de mensen gemiddeld veertig, vijftig jaar werden, waren die zegeningen er nog niet. De mensen tobden maar wat aan als ze zich beroerd voelden of ziek waren. Ze „dokterden” zelf met smerige compressen, gore drankjes, kruidenmengsels, en een akelig bijgeloof in alles wat domme of gewetenloze kwakzalvers hen adviseerden.

Die tijden zijn voorgoed voorbij, zou je denken. Maar nee, oude dingen komen terug. We leven in een periode dat het mode is primitieve en gebrekkige zaken van vroeger te verheerlijken. De „opoe-zucht”. Ook kruiden horen erin thuis. Kruiden met ouderwets klinkende namen. Kruiden om mee te koken, kruiden om zelf cosmetica van te maken.

Hoe vaak dat nou ècht gebeurt, is de vraag. Maar een feit is dat heel veel moderne mensen ineens weer hopen kruiden in huis zijn gaan halen. Nou is dat op zichzelf geen slechte hang naar het verleden, want waarom zou lekker eten niet ook modern kunnen zijn? Maar het is griezelig, dat via die onschuldige kruidenmode een levensgevaarlijke vorm van kwakzalverij weer binnen komt sluipen,

ditmaal in de gedaante van uw boekhandelaar.

„Het geïllustreerde kruidenhandboek”, „Vademecum der geneeskruiden”, „Genezing door bloemen”. Die boeken liggen naast werkjes over de vrolijke kruidenkeuken, kweek-zelf-uw-thijm, enzovoort. Maar als u het mij vraagt, vind ik het levensgevaarlijke rommel. En niet alleen deze drie boekjes (alle drie van uitgeverij De Driehoek te Amsterdam), maar er ligt nog wel meer van dat soort.

De boekjes, die als „booby-traps” tussen de werkjes van deze tijd liggen, pakken na een soms wat langademige inleiding allemaal uit dezelfde receptentrommel:

Suikerziek? — Neem elk uur een eetlepel van een drankje van weegbree, zuringwortel, stalkruidwortel en bosbesblad.

Aderverkalking? — Drie weken lang elke dag twee lepels van het volgende mengsel: marjolein, vrouwenmantel, vlierbloesem, molsla, meesterwortel, braamblad en brandnetelblad.

Hoge bloeddruk? — Eet dagelijks een handvol rauwe sleutelbloemen.

Serius gemeend — maar gevaarlijk!

NEE, ZE ZIJN NIET als grap bedoeld, de recepten tegen deze en andere ernstige kwalen (zoals tumors, lever-, long- en nierziekten, baarmoederaandoeningen, geelzucht, epilepsie, enzovoort). Het is serius gemeend, maar levensgevaarlijk voor wie er zijn gezondheid aan waagt — al is het alleen maar omdat hij te laat bij een „echte” dokter kan komen.

Als je die boeken serius gaat bekijken, blijkt dat ze bovendien in hun gegevens vaak nog hoogst onduidelijk en onbetrouwbaar zijn.

De (Engelse) schrijfster van „Het geïllustreerde kruidenhandboek”, dat is bestemd om kruiden te leren zoeken, prepareren en toepassen, waarschuwt ertegen kruiden te plukken in bermen, weilanden en boomgaarden, omdat ze daar vuil kunnen zijn. Waar dan wel? Ergens anders zegt de schrijfster: „Hoewel dit boek in Nederland wordt uitgegeven, heb ik mij niet beperkt tot Europese kruiden”. Maar geen nood, dan maar naar de kruidenwinkel. Wacht even, zegt de schrijfster: „Niet alle besproken kruiden zijn daar te verkrijgen, maar de winkels kunnen dikwijls vervangers daarvoor leveren”.

Dat is natuurlijk wel fraai. Want als je niet weet waar je de kruiden moet zoeken,

„HET HIERNAAST AFGEBEELDE apparaat moet U niet kopen,” zegt de Consumentenbond in zijn meinumnummer „Ook niet als geschenk aanvaarden”. Afgebeeld is een langwerpige apparaat met een vensterachtige opening waarin een cilindervormig rooster te voorschijn komt. Onderaan het apparaat is een snoer bevestigd. Het is de Aircos-Ultra ozonisator, die te koop wordt aangeboden door „Horizon”, Prins Hendrikkade 163 te Amsterdam. Het gebruik er van kan schadelijk zijn voor de gezondheid. Het apparaat produceert ozon.

In een vouwblad waarmee men het apparaat aan de man probeert te brengen wordt ondermeer opgemerkt, dat het luchtvervuiling tegengaat, bescherming biedt tegen hooikoorts en astma, levenslust teruggeeft en vlees, levensmiddelen en groenten conserveert. In een Duitse publicatie die bij het apparaat is gevoegd wordt wel gewezen op de gevaarlijke werking van ozon: het prikkelt immers de ademhalingsorganen zeer heftig. In de Nederlandse gebruiksaanwijzing beperkt men zich tot de opmerking dat de Aircos zo ingesteld moet worden dat men niets ruikt, dus zo ver mogelijk van de mensen, zo hoog mogelijk en bij voorkeur boven de verwarming.

óf ze wel in Europa bestaan, en als het bovendien dubieus is of ze ergens te koop zijn, wat heb je dan aan zo'n boek?

Niet veel, zelfs al zouden die kruiden er wèl zijn. Het kruidenhandboek bespreekt 196 kruiden, doch van slechts de helft laat het afbeeldingen zien. Toch zijn zéér preciese afbeeldingen voor kruidenzoekers geen weelde. In de „Geïllustreerde Flora van Nederland”, die in de biologie algemeen wordt gehanteerd als standaardhandboek, staan onder de in het kruidenhandboek genoemde namen vaak heel verschillende variëteiten. Je moet een doorgewinterde botanicus zijn om daar bij het plukken geen vergissingen mee te maken.

De Flora onthult trouwens ook dat kruiden uit het kruidenhandboek, zo ze al in Nederland voorkomen, nogal eens zeldzaam tot zéér zeldzaam zijn. En dat is maar goed ook. Want het kruidenboek springt nogal achteloos om met zeer giftige kruiden zoals Bilzekruid („kauwen tegen kiespijn”, staat er); bessen van de maretak („op de nuchtere maag innemen tegen epilepsie”, staat er); en bijvoorbeeld de gevaarlijke stuifzwam („tegen bloeding in een wond wrijven”, zegt het boek).

Ze zijn gebrekkig van samenstelling en levensgevaarlijk met hun raadgevingen, zulke boeken. De verkoop ervan is daarom naar mijn idee, besluit het artikel van L. Bakker regelrechte kwakzalverij.

**LEDEN,
WERFT LEDEN!**

Grieks wonderwater van het eiland Kos zou kanker genezen

TOT VOOR KORT was het Griekse eiland Kos in de Egeïsche Zee bekend als een arm familielid van zijn zuidelijke buurman Rhodos. Maar een kleine bron op het eiland produceert nu ineens water, dat volgens medische kring rijk is aan radioactieve bèta-straling. Van 1973 af gaan er al geruchten, dat het water van Kos een buitengewoon geneeskrachtige werking heeft en de mensen die het aan de man proberen te brengen, beweren dat sindsdien ongeveer 12.000 lijdens aan kanker ermee zijn behandeld en dat ongeveer tachtig procent van hen erdoor is „genezen”.

Het water is in Athene onder overweldigende belangstelling gratis aan het publiek verstrekt, lezen wij in de Haagse Courant. De Griekse regering is in een netelig parket geraakt door de beschuldiging van scheepsmagnaat Constantine Gratos, een van de promotors van het water, dat zij de zaak niet serieus neemt. Gratos en de advocaat George Kamateros, die beweert het levenswater van Kos te hebben ontdekt, hebben nu uit zichzelf proefmonsters van het water aan laboratoria verstrekt. Zij zorgen verder voor de gratis uitdeling ervan in Griekenland.

Het ministerie van sociale zaken wijst de beschuldigingen van de hand, dat het te laks is geweest met het laten onderzoeken van het wonderwater. Het voegt er aan toe dat de staatssecretaris, een lectrice in de kindergeneeskunde, mevrouw Kalpaktsoglou heeft aangespoord tot experimenten met het water en dat de heer Gratos zijn belofte niet is nagekomen om het ministerie de certificaten van onderzoek te overleggen, die twaalf internationale laboratoria zouden hebben afgegeven.

Gratos en Kamateros staan nu terecht omdat zij het water zonder vergunning verspreiden en zij kunnen ook civiele vorderingen tegemoet zien van anderen, die zeggen dat zij de „uitvinders” van het levenselixier zijn.

Het water wordt op het ogenblik zowel in Griekenland zelf als in het buitenland onderzocht. Er zijn proeven genomen op drie verschillende soorten kwaadaardige weefsels en op twee verschillende types proefdieren in het centrum voor research en experimenteel onderzoek van het Griek-

se Anti-Kankerinstituut in Athene en op het Atoom-onderzoekcentrum in Rome. Daarnaast wacht het Anti-Kankerinstituut in Saloniki op monsters van het water, zodat het ook proeven kan nemen.

Verder zijn er experimenten uitgevoerd met vrouwtjesmuizen door mevrouw Rita Kalpaktsoglou. Haar bewering dat zij bewijzen heeft van de geneeskundige werking van het water heeft ruime aandacht gekregen in het Atheense avondblad Ta Nea (Het Nieuws) en dat wakkerde de hysterie bij het publiek nog verder aan. Dokter Kalpaktsoglou zou hebben verklaard, dat de tumoren bij een groot aantal van haar proefdieren gestaag in omvang afnemen, zachter zijn geworden en in een paar gevallen volledig zijn verdwenen.

En zelfs kaalheid verholpen . . .

UITERAARD ONTBREKEN ALLERLEI verklaringen over wondergenezingen niet. De Griekse actrice Gizela Dali haalde de voorpagina's van de kranten met haar onthulling dat ze aan kan-

Barre schijnwetenschap

NAAR AANLEIDING VAN een uitzending in de televisierubriek Zienwijze, gewijd aan de astrologie, schreef een lezer van Het Parool, de heer W. Zijlstra te Zwolle, het volgende aan zijn blad.

„Ik heb me erover verbaasd dat de NOS iets dergelijks toelaat. Als vier gepredisponeerde lieden verklaren met horoscopen te werken, is dat hun zaak. Maar het is gevaarlijk, als ze hun schijnwetenschap via de tv over de hoofden van miljoenen kijkers uitstrooien.

„Zouden duizend mensen, blank, bruin of zwart, die op hetzelfde ogenblik geboren worden in de hele wereld en dus dezelfde horoscoop hebben, hetzelfde levenslot moeten ondergaan? Ik zou denken, dat de menselijke eigenschappen in de eerste plaats afhangen van erfelijkheid en milieu.

„Een dergelijke uitzending eist objectiviteit. Er hadden ook vier tegenstanders aan het woord moeten komen. Wat heeft de wetenschap met dergelijke nonsens te maken?” besluit de inzender in Het Parool.

ker had geleden, gevolgd door een: „Maar nu ben ik weer helemaal in orde en ik ga weer zingen”. Anderen vertellen precies zulke verhalen en de toneelspeler Nikos Stravridis verzekert, dat hij sinds hij het wonderwater heeft gedronken gedeeltelijk van zijn grauwe staar is afgekomen en dat het ook al heel wat beter gaat met zijn ziekte van Parkinson. En zelfs kan men vernemen, dat het watertje kaalkoppen hun haar heeft teruggegeven.

Het water van Kos heeft grond gegeven tot heftige discussies. De medische wereld in Griekenland heeft geprobeerd zich verre te houden van de opzienbarende beweringen, maar de belangstelling van de pers en de haast hysterische reacties van het publiek, op de verhalen over de wonderlijke genezingen hebben vooraanstaande artsen aanleiding gegeven om de mensen te waarschuwen dat ze de gewone geneesmiddelen die zij krijgen voorgeschreven, beslist niet zomaar moeten weggooiden.

Geesteszieke vrouw liep naar kwakzalver

EEN DROEVE ROL blijkt een kwakzalver te hebben gespeeld bij een drama, dat zich korte tijd geleden te Naarden afspeelde. Daar doodde een vrouw haar twaalfjarig dochttertje en stak vervolgens het huis in brand. Daarna meldde zij zich bij de politie. Louis Sinner van het Algemeen Dagblad vertelde in zijn blad dat de vrouw al geruime tijd werd achtervolgd door de waanidee, dat zij aan ongeneeslijke kanker leed. Zij reageerde op de serie, die al twee jaar in het Rotterdamse ochtendblad wordt gepubliceerd „Leven met kanker”. Een onderzoek door een specialist leidde tot de conclusie, dat zij niet aan kanker leed. Psychiatrische behandeling wees zij af. Door scheiding was zij bovendien in geldnood geraakt en zij meende dat zij als ziekenfondspatiënt niet de behandeling kreeg die zij nodig had.

Naderhand hoorde de heer Sinner van de politie te Naarden, dat de vrouw contact had met een kwakzalver, die haar met vitamine-preparaten behandelde om de gewaande kanker te bestrijden. Hijzelf had haar maanden tevoren geadviseerd haar ellende uit te praten met een psychiater of iemand in wie zij vertrouwen stelde.

Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, **Arts** te Hilversum, **Voorzitter**; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, **Secretaresse**; L. Brest te Amsterdam, **Penningmeester**; Mr. J. E. Goudsmit, **Kantonrechter** b.d. te Haarlem; P. H. A. Poll, **Dierenarts** te Zeist; Mr. J. D. van den Berg, **Vice-President Arrondissements-Rechtbank** te Arnhem; J. E. Buijter, **Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid** b.d., 't Harde; P. L. Stal, **Arts** te Hilversum; J. M. de Haas, **Tandarts** te Heemstede; Mej. Drs. P. H. van Marle, **Apotheker** te 's-Gravenhage; J. Noord te Amsterdam; Adviserend bestuurslid: S. Lelie, **Arts Geneeskundig inspecteur van de Volksgezondheid** in Zeeland, Middelburg.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 10,—; voor studerenden f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonnees: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, Amsterdam-Zuid. Postgiro van de Vereniging 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.